

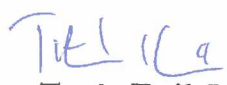

BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

**Előterjesztés a képviselő-testület 2020. július 16-i ülésére a
245/2017. (XII.14.) Kt. határozatban elfogadott klímastratégiai szakanyag
felülvizsgálati szakanyagának elfogadásával kapcsolatban**

A képviselő-testületi ülés formája: **nyilvános ülés**
Elfogadásához szükséges többség: **egyszerű többség**
Az előterjesztést előzetesen tárgyalja: **Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság**

Az előterjesztés
készítéséért felelős:

Tatár Enikő
kabinetvezető

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

dr. Tarjányi Tamás
jegyző

Az előterjesztést a
képviseelő-testület ülésére
benyújtom:

Váradiné Naszályi Márta
polgármester

1. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2020-as a Képviselő testület által elfogadott költségvetésben előirányzott költséggel tervezve beszerzési eljárást indítottunk az Önkormányzat környezetvédelmi programjának további fejlesztése céljával, és a klímabarát önkormányzatok nemzetközi szövetségéhez – a Covenant of Mayors (COM) - való csatlakozás érdekében. Ennek feltétele a SECAP (Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv) elkészítése az Önkormányzat belső szakértőinek és döntéshozóinak együttműködésével, a közösség bevonásával és szakértői munkával.

A Budavári Önkormányzat ajánlati eljárást folytatott, amelyben három ajánlattevő vett részt.

A CEURINA Közép-európai Városkutatói és Innovációs Nonprofit Kft. , a Jóügy Kft. és az Energiaklub Szakpolitikai Intézet és Módszertani Központ Egyesület. Az

összességében legelőnyösebb ajánlatot az Energiaklub Szakpolitikai Intézet és Módszertani Központ Egyesület tette. A szerződés aláírására 2020. május 29.-én került sor.

Az 18654-2/2020 –as iktatószámú szerződés szerint a várhatóan 2021. 02.28.-án befejeződő együttműködés (ha a COVID 19 járványügyi helyzet nem gördít további akadályt) első állomása a Budavári Önkormányzat 245.2017. Kt. sz. határozat mellékletében szereplő klímastratégiájának véleményezése, és javaslatétel a további fő irányvonal meghatározásához. Ennek érdekében a képviselőtestület a 245/2017. (XII.14) Kt.sz. határozatban elfogadott első kerület klímastratégiai szakanyagának felülvizsgálatára került sor.

A mellékletként csatolt szakanyag felülvizsgálati eredményeinek főbb állításai a következők:

- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának 5%-os csökkentési célértéke (2030-ig) elenyésző, nincs összhangban az EU-s és nemzeti vállalásokkal. A korlátozott önkormányzati cselekvési körök mellett is meg kell találni a lehetőségeket a jelentősebb, a SECAP-ban javasol és a Covenant of Mayors által elvárt 40%-os célérték eléréséhez. Érdeemes lenne ehhez igazítani a klímastratégiát is.
- Még hosszabb távú 2050-ig szóló kitekintéssel is bírnia kell a klímastratégiának, ami teljes mértékben hiányzik.
- Az intézkedések leírása sok esetben nem leírás, hanem feltételes módú indoklás - erre ebben a munkarészben már semmi szükség. Sokkal inkább szükség lenne viszont a konkrétumokra: az intézkedés vázlatos részletezésére, a célcsoportok helyes meghatározására, a célértékek meghatározására.
- A dokumentum egyik legfontosabb része a konkrét célértékek meghatározása, ami alapján értékelni lehet a dekarbonizáció és adaptáció folyamatát. A 16 cél közül csak 6-nak van meghatározva a célértéke. Az összesen 22 intézkedésből pedig csak 3-hoz vannak célértékek rendelve.
- A kerületben megvalósult projektek listájában hiányoznak a tervezett és elért energiamegtakarítási adatok, illetve a tervezett és elért CO2 megtakarítási számok. Bár ez múltban történt, ezeknek a beruházásoknak a hatása a tényleges kibocsátás csökkentésére hasznos adatokkal szolgálhat a jövőbeni projektek tervezéséhez.
- A mitigáció bemutatásánál egy-egy grafikonon érdemes volna szemléltetni az emissziós arányokat szektoronként és energiaforrás típusonként, így vizuálisan befogadhatóbbá és áttekinthetőbbé téve a sok adatot.
- Adaptációs intézkedések - megfelelőek, de nagyon vázlatosak. Amennyiben megvalósultak a tervezett vizsgálatok:
  1. vizek kártételével érintett területek sérülékenységének felmérése
  2. Barnamezős területek klímabarát hasznosítási lehetőségeinek felmérése
  3. A kerületi műemlékek, műemlékegyüttesek és régészeti védettség alatt álló területek sérülékenységének felmérése - bár ez inkább a műemlékvédelmi hatóság feladatköre lenne
  4. A Klímaváltozás szempontjából, sérülékeny természeti értékek kataszterének kidolgozása mellett elengedhetetlenül fontos lenne a fák és parkok,

zöldfelületek kataszterének létrehozása és állandó frissítése is, melyre az önkormányzatnak jogszabályi kötelezettsége is van (az önkormányzati vagyon nyilvántartására).

- A szemléletformálási céloknál érdemes lenne a lakosság minél aktívabb bevonására ügyelni, konkrét akciókba is bevonni a lakosokat nem csak a tájékoztatásra korlátozni a témát.
- Az intézkedéseket felsoroló fejezetben kivétel nélkül 2018 és 2020 között megvalósítandó projektek vannak megjelölve. 2020-és 2030 közötti időszak konkrét irányai nincsenek kijelölve.
A 2018-2020 között megvalósítandó 22 projektből egyetlen egy valósult meg.

A szakanyag szakértői véleményezése olyan alapvető kérdések megfogalmazásában kerül összegzésre, hogy:

- Valóban elkötelezett-e az önkormányzat az elfogadott klímastratégia ellenére is legalább 40%-os kibocsátás-csökkentésre 2030-ig?
- Létrejött-e a klímavédelmi referenci pozíció és a klímadiológus fórum (lásd 10.1 fejezet)? Ha nem, tervezik-e? Ez mennyire van átfedésben a zöldügyekért felelős referenssel?
- A klímastratégiában említett oktatási-nevelési intézmények és civil szervezetek léteznek-e, és valós, elkötelezett tevékenységeket folytatnak-e, ami által bevonhatóak a kerületi klímabarát programok kialakításába és következetes megvalósításába?

A klímastratégia szakanyagát mindenképpen az alábbi problémakörökkel lenne szükséges kiegészíteni a hosszabb távú irányelvek megvalósítása érdekében:

- 2050-re szóló dekarbonizációs cél meghatározása.
- 2030-ig szóló cél (5%-os csökkentés) felülbírálata, javasolt a készülő SECAP-pal összhangban, tehát 40%-os csökkentés.
- A helyzetelemzésben szereplő adatok korrekciója.
- A közlekedési mitigációs potenciál felülbírálása (jelenleg: 90%-ban közösségi közlekedésre és 10%-ban kerékpáros közlekedés). Javasolt célok: 2030-ig minél jobban közelítse a közösségi közlekedés az 50%-t, azon belül közel 100%-os elektromos jármű használattal, illetve kerékpáros közlekedés 10%-t.
- Az újonnan meghatározott 2030-ig szóló célok alapján az intézkedési lista frissítése javasolt mind három területen, konkrét meghatározott célértékekkel együtt, szintén a készülő SECAP-pal összhangban.
- Az intézkedésekhez kötött kibocsátás csökkentési célértékek összességéből ki kell jönnie a kitűzött kibocsátás csökkenés mértékének, - ha ez nem történik meg, akkor az egész klímastratégia csak játék a számokkal.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a határozati javaslat megtárgyalására és elfogadására.

2. DÖNTÉSI JAVASLAT

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete .../2020. (VII. 16.) önkormányzati határozata

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a SECAP megvalósításához szükséges kiindulásként elfogadja a klímastratégiai szakanyag véleményezését, továbbá a Polgármestert megbízza, hogy a szakanyagban javasolt változtatásoknak megfelelően a környezetvédelmi feladatvállalást meghatározza.

Felelős: Váradiné Naszályi Márta polgármester
Határidő: azonnal

3. AZ ELŐTERJESZTÉS MELLÉKLETEI

---

1. melléklet

Budapest Főváros I. kerület (Budavár) már meglévő klímastratégiájának felülvizsgálata

Budapest, 2020. július

Készítette: Energiaklub Szakpolitikai Intézet és Módszertani Központ

Általános észrevételek

A klímastratégia a megadott módszertan szerint lett kidolgozva, azonban számos olyan hibát tartalmaz, ami a kidolgozók csekély gyakorlottságára vagy felületességére utalnak (pl. SWOT analízisben külső tényezőket az erősségek és gyengeségek közé soroltak, a lehetőségeket teljesen félreértelmezték).

A stratégiák hosszabb távú dokumentumok, a megfogalmazott csökkentési célérték is 2030-ra vonatkozik. Ugyanakkor az intézkedések időtávja minden esetben 2018-2020 - ez inkább egy akcióterv időtávja lehetne, mely esetben az intézkedések sokkal részletesebb kidolgozása lett volna indokolt.

Az 5%-os csökkentési célérték (2030-ig) elenyésző, nincs összhangban az EU-s és nemzeti vállalásokkal. A korlátozott önkormányzati cselekvési körök mellett is meg kell találni a lehetőségeket a jelentősebb, a SECAP-ban javasol és a Covenant of Mayors által elvárt 40%-os célérték eléréséhez. Érdemes lenne ehhez igazítani a klímastratégiát is.

Még hosszabb távú 2050-ig szóló kitekintéssel is bírnia kell a klímastratégiának, ami teljes mértékben hiányzik.

9. táblázat: Az I. kerület dekarbonizációs célja

	bázisév (2015)	2020	2030	2050
(M-1) A kerület csökkentse üvegházhatású gáz kibocsátásait	267 091 t CO _{2e}	0%	-5%	?

Erre van konkrét utalás a dokumentumban, "mivel jelen stratégia mintadokumentumként kezelendő, így a hosszabb távú célértékek meghatározása a stratégia minél hatékonyabb végrehajtása érdekében az első felülvizsgálati periódusban szükséges meghatározni a 2050-es dekarbonizációs célértéket."

Az intézkedések leírása sok esetben nem leírás, hanem feltételes módú indoklás - erre ebben a munkarészben már semmi szükség. Sokkal inkább szükség lenne viszont a konkrétumokra: az intézkedés vázlatos részletezésére, a célcsoportok helyes meghatározására, a célértékek meghatározására.

A 10-11. fejezet annyira általános, hogy nagyon kevés haszna van.

Természetes élőhelyek helyett természetközeli vagy védett területek megnevezés szakmailag megfelelőbb lenne.

A dokumentum egyik legfontosabb része a konkrét célértékek meghatározása, ami alapján értékelni lehet a dekarbonizáció és adaptáció folyamatát. A 16 cél közül csak 6-nak van meghatározva a célértéke.

17. táblázat: Az I. kerületi klímastratégia célrendszeréhez tartozó indikátorok

Célrendszeri Elem	Indikátor neve	Mérték- Egység	Adat forrása	Bázisév	Bázisévi érték	Célév	Célérték
dekarbonizációs cél	Kibocsátott ÜHG	t CO _{2e}	KSH, önkormányzat	2015	267 091	2030	253736
általános adaptációs cél 1	Elkészült dokumentum	db	Önkormányzat	2017	0	2020	1
általános adaptációs cél 2	Ellátott időskorúak száma	fő	Önkormányzat	2017		2020	
általános adaptációs cél 3	Klíma barát TDM intézmények száma	db	Önkormányzat	2017	0	2020	?
általános adaptációs cél 4	Elkészült dokumentum	db	Önkormányzat	2017	0	2020	1
specifikus adaptációs cél 1	Felmért épületek száma	db	Önkormányzat	2017	0	2020	?
specifikus adaptációs cél 2	Elkészült dokumentum	db	Önkormányzat	2017	0	2020	1
specifikus adaptációs cél 3	Klíma barát rendezvények száma	db	Önkormányzat	2017	0	2020	?
Szemléletformálás horizontális cél	Elért lakosok és turisták száma	fő	Önkormányzat	2017	0	2020	?
Szemléletformálás átfogó cél 1	Épületenergetikai eredetű ÜHG kibocsátás	t CO _{2e}	KSH, Önkormányzat	2015	52 160	2020	49 552
Szemléletformálás átfogó cél 2	Közlekedési eredetű ÜHG-kibocsátások	t CO _{2e}	KSH, Önkormányzat	2015	178 049	2020	169 146
Szemléletformálás átfogó cél 3	Felmért terület nagysága	km ²	Önkormányzat	2017	0	2020	
Szemléletformálás átfogó cél 4	Felmért terület nagysága	km ²	Önkormányzat	2017	0	2020	
Szemléletformálás átfogó cél 5	Elért időskorúak száma	fő	Önkormányzat	2017		2020	
Szemléletformálás átfogó cél 6	Elért turisták száma	fő	Önkormányzat	2017	0	2020	
Szemléletformálás átfogó cél 7	Felmért terület nagysága	km ²	Önkormányzat	2017	0	2020	

Az összesen 22 intézkedésből pedig csak 3-hoz vannak célértékek rendelve.

18. táblázat: Az I. kerületi klímastratégia intézkedéseire tartozó indikátorok

Intézkedés	Indikátor neve	Mérték- egység	Adatforrás	Célrendszeri kapcsolódás	Gyűjtés gyakoriság	Célév	Célérték	Gyűjtés felelőse
<i>E-autótöltő hálózat kiépítése</i>	E-autótöltő pontok száma	db	Önkormányzat	M-1	évente	2020		Önkormányzat
<i>Közvilágítás korszerűsítése</i>	Felújított lámpatestek száma	db/év	Önkormányzat, BDK Kft.	M-1	évente	2020		Önkormányzat
<i>„Legtakarékosabb otthon/szolgáltatás” verseny a földgázfogyasztás csökkentéséért</i>	Benevezett lakossági és szolgáltatói versenyzők száma	db/év	Önkormányzat	M-1	évente	2020		Önkormányzat
<i>E-bike töltőhálózat kialakítása és fejlesztése</i>	E-bike töltőpontok száma	db	Önkormányzat	M-1	évente	2020		Önkormányzat
<i>Önkormányzati középületek energetikai célú korszerűsítése</i>	Felújított épületek száma	db	Önkormányzat	M-1	évente	2020		Önkormányzat
<i>Napelem program az I. kerületben</i>	Napelemmel felszerelt épületek száma	db	Önkormányzat	M-1	évente	2020		Önkormányzat
<i>Vizek kártételével érintett területek sérülékenységének felmérése</i>	Elkészült dokumentumok száma	db	Önkormányzat	Aá-1, SZÁ-3	kétévente	2020	1	Önkormányzat
<i>Hőhullámok esetén lakáshoz kimenő idősgondozás, ellátás gyakoriságának növelése</i>	Elért időskorúak száma	fő	Önkormányzat	Aá-2, SZÁ-5	Évente	2020	?	Önkormányzat
<i>Vízkiosztó helyek számának növelése</i>	Vízkiosztó helyek száma	db	Önkormányzat	Aá-2, SZÁ-5	Évente	2020	?	Önkormányzat

Részletes észrevételek témakörönként

4. KLÍMAVÉDELMI HELYZETELEMZÉS ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS fejezet

Üvegházgáz-leltár

A kibocsátási adatoknál teljesen feleslegesen szerepelnek tizedes értékek, a leltár összeállításának módszertanából következik, hogy jóval nagyobb hibahatárral kell számolnunk, semmint hogy értelme lenne tized és század tonnákat feltüntetni. Az áttekinthetőséget is zavarja a túl sok tizedesjegy.

Egy-egy grafikonon érdemes volna szemléltetni az emissziós arányokat szektoronként és energiaforrás típusonként, így vizuálisan befogadhatóbbá és áttekinthetőbbé téve a sok adatot.

4.1.6. Mezőgazdaság fejezet ezt állítja: Az I. kerületben mezőgazdasági művelés alatt álló területek nem találhatóak, illetve mezőgazdasági tevékenység sem folyik. Ennek megfelelően a kibocsátásoknál sem szabadna megjelennie mezőgazdasági eredetű emisszióknak (pl. állattartás).

Ehhez képest a 4.2. I. kerület üvegházhatású gáz kibocsátási leltára fejezetben a mezőgazdaság rész alatt meg van jelölve, hogy mennyi kérődző található a kerületben.

“A mezőgazdaságból származó kibocsátásnál a módszertan külön kezeli a kérődzők kibocsátását és a hígtrágya emissziót. A kérődzők kibocsátásához a tejelő és a nem tejelő szarvasmarhák darabszámára volt szükség. A tejelő szarvasmarha kibocsátása 767,44 t NH₄, a nem tejelő szarvasmarha kibocsátása 185,87 t NH₄. Tehát a kérődzők kibocsátása összesen 953,31 t NH₄. A hígtrágya emisszió kiszámításához az egész állatállomány darabszámára volt szükség. A tejelő szarvasmarha kibocsátása 181,89 t NH₄ és 95,33 t N₂O, a nem tejelő szarvasmarha kibocsátása 29,66 t NH₄ és 3,12 t N₂O, más állatot nem tartanak a kerületben. Tehát a kérődzők kibocsátása összesen 310,01 t CO₂e. Végeredményben tehát a mezőgazdaság kibocsátása 1263,32 t CO₂e.”

Ez alapján elenyésző mértékű, 0,4% CO₂ kibocsátás került az adatok közé.

A használt statisztikai adatok ellenőrzése egyelőre folyamatban van. Jelen esetben a KSH adatbázisából származó adatok valóságtartalma a fenti példa alapján erősen megkérdőjelezhető. A stratégia megalkotóinak minden esetben tisztázni kell ezeket a kérdéseket.

4.3. I. kerület mitigációs potenciálja

Közlekedés:

A közlekedésben rejlő mitigáció potenciál azt feltételezi, hogy a helyi lakosság részéről teljesen megszűnik az autós közlekedés:

“A közlekedés mitigációs potenciáljának kiszámításánál azt feltételezzük, hogy a jelenlegi személygépkocsi használat a jövőben 90%-ban közösségi közlekedésre és 10%-ban kerékpáros közlekedésre vált. “

Ugyanakkor semmilyen kutatás, ehhez kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztés és társadalmi párbeszéd nincs egy ilyen mértékű változáshoz igazítva.

Ilyen adatokkal elméleti szinten lehet csak számolni az I. kerület esetében, és nem 2030-ig, hiszen egy évtized egy ekkora változáshoz túl szűk időkeret. A kibocsátások számításánál pedig nagyban függ attól is a becslés, hogy mekkora lesz az elektrifikáció foka a közlekedésben, és milyen emissziós faktora lesz 2030-ban a magyar villamosenergia-termelésnek. Vélhetően a buszok már 100%-ban elektromos meghajtásúak lesznek, azonban a személygépjárművek esetében ez az érték egy nagyságrenddel is elmaradhat ettől.

Megújuló energiák:

A megújuló energiák hasznosításában rejlő mitigációs potenciál súlyosan (több nagyságrenddel) alábecsült a dokumentumban. Pusztán a tetőfelületekre telepíthető napelemes rendszerek is jóval nagyobb kibocsátás-csökkentési potenciállal bírnak, mint a stratégiában feltüntetett érték. A telepítésre alkalmas tetőfelületek és a napelemes rendszerek technológiai adottságainak felmérése alapvető szüksége az ilyen típusú számításoknak.

Összességében elmondható, hogy a megújulóknak rejlő kibocsátás-csökkentési lehetőségek körülménye nagyobb figyelmet érdemel egy klímastratégiában.

4.4. Az I. kerületben élők klímatudatosságának jellemzői

4.4.2. Az érintettek listájából a külső érintetteknel a civil szervezetek egy szakmai civil szervezetet sem jelölnek meg.

Civil szervezetek (pl. Borsos Miklós Lakásmúzeum, Stóbl Alajos Emlékhely Alapítvány)

4.4.3. Klíma- és energiatudatossági, szemléletformálási projektek

A korábban megvalósult projekteknél nincs megjelölve az összköltség, és hogy milyen mitigációs, adaptációs törekvéshez kapcsolódik. Ezek az adatok a jövőbeni tervezések miatt lennének hasznosak.

5. táblázat. Klíma- és energiatudatossági, szemléletformálási projektek az I. kerületben

Projekt címe	Projekt rövid ismertetése (különös tekintettel az eredményeire)	Kapcsolódás mitigációs/adaptációs törekvésekhez	Megvalósítás (tervezett) időszaka	Tervezett/ elért célcsoport	Összköltség (millió Ft)	Támogatás (millió Ft)	Finanszírozás forrása
Szemléletformálás, környezettudatosság növelése	Környezettudatosságra nevelő programok, akciók fiataloknak. Pl. 2013-ban a HUMUSZ Szövetség szervezett a Föld Napján vetélkedőt és egész napos programot az Országház utcában. 2014-ben és 2016-ban a Nyárbúcsúztató Bál gyerekprogramjai az ÖKO szemléletében zajlottak. 2015-ben „Én így takarékoskodom a vízzel” címmel rajzpályázatot írt ki az Önkormányzat a kerületi iskolák között, értékes nyereményekkel. 2017-ben komplex környezetvédelemi programsorozat zajlott a Föld Napja alkalmából, amelyben összesen 5 kerületi általános iskola és gimnázium vett részt.		2013, 2014, 2015, 2016, 2017	Gyermekek, általános iskolások és gimnazisták	5 m Ft / év	N/A	N/A
Parkosítás és virágosítás			Folyamatos	Kerületi lakosok Turisták			
„Szépsítsük meg közösen a lakóházak udvarait!”	Lakóházak belső udvarainak, utcafrontjának, balkonládáinak virágosítására, palánták vásárlására lehet pályázatot benyújtani. Az önkormányzat növényeket és szakmai segítséget biztosít, hogy az adott kert klímájához mit érdemes választani.		Folyamatos	Kerületi lakosok Turisták			

4.5. Az elmúlt 10 évben megvalósult projektek bemutatása

4.5.1. A klímaváltozás mérséklését célzó projektek

A kerületben megvalósult projektek listájában hiányoznak a tervezett és elért energiamegtakarítás adatok, illetve a tervezett és elért CO₂ megtakarítási számok. Bár ez múltban történt, ezeknek a beruházásoknak a hatása a tényleges kibocsátás csökkentésre hasznos adatokkal szolgálhat a jövőbeni projektek tervezéséhez.

6. táblázat. Fenntartható energiagazdálkodási projektek az I. kerületben

Projekt címe	Projekt rövid ismertetés	Időszak	Tervezett/ elért energia-megtakarítás (GJ)	Tervezett/ elért CO ₂ megtakarítás (t)	Össz költség (millió Ft)	Támogatás (millió Ft)	Finanszírozás forrása
Intermodális központok külső közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése	Cél, hogy a Marina Operátor Kft. áruszállítása nagyobb részben vízi úton történjen.	2014			57,647	48,99995	KÖZOP
Budai Vár és környéke közlekedés fejlesztése	Cél a közösségi, gyalogos és kerékpáros közlekedés javítása (mélygarázsok és villámtiltók elhelyezése, turistabuszok forgalmának korlátozása, elektromos buszok vétele).	2012-2016			10900	10900	KÖZOP
"A budai fonódó villamoshálózat" projekt	Cél az É-D irányú közlekedési kapcsolatok kiépítése, útvonalak meghosszabbítása, hiányzó szakaszok megépítése.	2011-2015			15900	15900	KÖZOP
Budapesti kerékpáros közösségi közlekedési rendszer kialakítása	Cél a KKR megvalósítása a belvárosban.	2010-2011			1058,81	899,9885	KMOP
A budapesti közbringa-rendszer és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése	Cél a MOL Bubi-közbringa rendszer fejlesztése és a 2017-es Vizes VB helyszíneinek bekapcsolása.	2016-2019			703	703	VEKOP

4.5.2. Az alkalmazkodást elősegítő projektek

Szintén hiányoznak a megvalósítás összegeire vonatkozó adatok.

7. táblázat. Az alkalmazkodást és a felkészülést segítő projektek az I. kerületben

Projekt címe	Projekt rövid ismertetés	Időszak	Össz költség (millió Ft)	Támogatás (millió Ft)	Finanszírozás forrása
Ivóutak kialakítása	ITS alapján 2020-ig 2 db újonnan épített ivókút létrehozását tervezik	2020-ig			
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Modern eszközökkel az idősek biztonsága érdekében, kül- és beltéri helymeghatározás egyaránt lehetséges, automatikus elesésérzékelés, 24 órás diszpécserközpontba befutó jelzés. Korábban 50 ember vett részt, az új rendszerben 200 idős rászorulóknak tud segítséget nyújtani az önkormányzat.	2016 július 1-től			

Adaptáció

4.1.9 Az éghajlatváltozás által veszélyeztetett helyi értékek

- nem derül ki, hogy az éghajlatváltozás hogyan veszélyezteti ezeket az értékeket
- a legtöbb érték nem önkormányzati fenntartású/szervezésű, ezeket külön kellene választani, és az intézkedésekben az önkormányzati fenntartásúakra fókuszálni
- régészeti védetség különösen nehezen értelmezhető az éghajlatváltozással összefüggésben

4.1.10 Nem tudni, hogyan zajlott a "szakértői értékelő munka", amellyel a legfontosabb problémaköröket lehatárolták - pedig érdekes lenne

40. o. 1. táblázat: utolsó sor: a hatásviselők sokkal inkább a turizusból élők, vállalkozók - de még relevánsabb probléma, aminek valóban a turisták a hatásviselői: a turistákat veszélyeztető jelenségek gyakoriságának várható növekedése (extrém meleg, viharok)

5. Klímaközpontú SWOT: a burkolt felületek témája egyáltalán nem szerepel, majd a problémafában egyszer csak előkerül

5. ábra Problématérkép - alkalmazkodás:

- Nem értelmezhető a jelentős turisztikai desztináció - mint probléma - és okozati összefüggése az "élővilág nem képes alkalmazkodni a megváltozott éghajlathoz" problémával.
- Nem jelölt az összefüggés a gyakoribb és intenzívebb hóhullámok és a turisztikai vonzerő csökkenése közt.

9.2 Adaptációs intézkedések - megfelelőek, de nagyon vázlatosak. Amennyiben megvalósultak a tervezett vizsgálatok:

- vizek kártételével érintett területek sérülékenységeinek felmérése (A(1))
- Barnamezős területek klímabarát hasznosítási lehetőségeinek felmérése (A(4))
- A kerületi műemlékek, műemlékegyüttesek és régészeti védettség alatt álló területek sérülékenységeinek felmérése (A(8)) - bár ez inkább a műemlékvédelmi hatóság feladatköre lenne
- Klímaváltozás szempontjából, sérülékeny természeti értékek kataszterének kidolgozása (A(9))

Az épített környezet klímaváltozással szembeni sérülékenységeinek felmérése (A(7)) részben megvalósult a LEchner Tudásközpont által, eredményei elérhetők a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben.

A Klímaváltozás szempontjából, sérülékeny természeti értékek kataszterének kidolgozása (A(9)) mellett elengedhetetlenül fontos lenne a fák és parkok, zöldfelületek kataszterének létrehozása és állandó frissítése is, melyre az önkormányzatnak jogszabályi kötelezettsége is van (az önkormányzati vagyron nyilvántartására).

Szemléletformálás

6. ábra Problématérkép - szemléletformálás: súlyos hiba a környezet állapotromlását feltételezni a nem fenntartható fogyasztási szokások és életmód okaként.

A szemléletformálási céloknál érdemes lenne a lakosság minél aktívabb bevonására ügyelni, konkrét akciókba is bevonni a lakosokat nem csak a tájékoztatásra korlátozni a témát. Pl. közösségi csap helyszín feltérképezés, csapok telepítése stb.

KLÍMASTRATÉGIAI INTÉZKEDÉSEK

A 9. intézkedéseket felsoroló fejezetben kivétel nélkül 2018 és 2020 között megvalósítandó projektek vannak megjelölve. 2020-és 2030 közötti időszak konkrét irányai nincsenek kijelölve.

A 2018-2020 között megvalósítandó 22 projektből egyetlen egy valósult meg.

Projekt	Megvalósult	Megjegyzés
E-autótöltő hálózat kiépítése	Igen	Nem saját forrásból
Közvilágítás korszerűsítése	Nem	
„Legtakarékosabb otthon/szolgáltatás” verseny a földgázfogyasztás csökkentéséért	Nem	
E-bike töltőhálózat kialakítása és fejlesztése	Nem	
Önkormányzati középületek energetikai célú korszerűsítése	Nem	
Napelem program az I. kerületben	Nem	

Vizek kártételével érintett területek sérülékenységeinek felmérése	Nem	
Hőhullámok esetén lakáshoz kimenő idősgondozás, ellátás gyakoriságának növelése	Nem	
Vízkiosztó helyek számának növelése	Nem	
Barnamezős területek klímabarát hasznosítási lehetőségeinek felmérése	Nem	A klasszikus barnamezős területeken kívül a foghíj telkek és üresen álló épületek felmérését is bele kell venni
Vízkiosztó helyek számának növelése a turisták által intenzíven látogatott területeken	Nem	
Klímabiztos kerületi rendezvényszervezési előírások kidolgozása	Nem	
Az épített környezet klímaváltozással szembeni sérülékenységeinek felmérése	Nem	
A kerületi műemlékek, műemlékegyüttesek és régészeti védetség alatt álló területek sérülékenységeinek felmérése	Nem	Mindenképpen át kell gondolni: csak kerületi tulajdonban lévő elemek esetén vállalhatja az önkormányzat; örökségvédelmi hatósághoz tartozó elemek esetén is átfogalmazandó/átgondolandó
Klímaváltozás szempontjából sérülékeny természeti értékek kataszterének kidolgozása	Nem	
Legtakarékosabb otthon/szolgáltatás versenyt népszerűsítő kiadvány készítése	Nem	
Kerületi zöld közlekedési megoldásokról szóló lakossági tájékoztatás	Nem	
Szolgáltatói és társasházi fórum megszervezése a vizek kártételével veszélyeztetett területeken	Nem	
Tájékoztató a klímaváltozás szempontjából sérülékeny természeti értékekről	Nem	

Kerületben található fővárosi tűzcsapokra szerelt ivócsapokról szóló tájékoztatás		1 db vízcsap van
Vízkiosztó helyek bővüléséről szóló felhívás	Nem	
Fenntartók és a lakosság tájékoztatása az éghajlati szempontból sérülékeny kerületi épített örökségről	Nem	

Emelett, feltehetően a környezetvédelmi programhoz kapcsolódóan az alábbi projektek valósultak meg a kerületben:

Projekt	Megvalósulás	Költség
zöldterület kezelés, parkfenntartás	2018	8.988.1000
Európa liget burkolatok, zöldfelület, közvilágítás sportpálya tervezetése és felújítása	2018	3.343.7000
környezettudatossági program - zöldhulladék kezelés	2018	8.300.000
zöldterület kezelés, parkfenntartás	2019	62.000.000
környezettudatossági program	2019	10.000.000
Klímabarát települések kérdőívezés	2020	
Tabán parknál civilek bevonása a felújítás tervezésébe és kivitelezésébe (lakossági egyeztetések a Főkerttel, publikációk a Várnegyedben)	2020	
Fakivágási rendelet szerinti tárgyalások (fakivágási engedélyek szigorú ellenőrzése, bejárás a lakossággal, minden kivágott fa után kettő ültetéséről megállapodás)	2020	
Zöldügyekért felelős referensi pozíció kialakítása	2020	
Mi Batyink - tervezési folyamatban klímavédelmi városépítészeti szempontjainak megjelenítése, és lakossági tájékoztatás	2020	

Kérdések

- Valóban elkötelezett-e az önkormányzat az elfogadott klímastratégia ellenére is legalább 40%-os kibocsátás-csökkentésre 2030-ig?
- Létrejött-e a klímavédelmi referenci pozíció és a klímadialógus fórum (lásd 10.1 fejezet)? Ha nem, tervezik-e? Ez mennyire van átfedésben a zöldügyekért felelős referenssel?
- A klímastratégiában említett oktatási-nevelési intézményekhez és civil szervezetekhez kérünk szépen külön listát és elérhetőséget!

Mindenképpen átgondolandó és kiegészítendő témák:

2050-re szóló dekarbonizációs cél meghatározása.

2030-ig szóló cél (5%-os csökkentés) felülbírálat, javasolt a készülő SECAP-pal összhangban, tehát 40%-os csökkentés.

A helyzetelemzésben szereplő adatok korrekciója.

A közlekedési mitigációs potenciál felülbírálat (jelenleg: 90%-ban közösségi közlekedésre és 10%-ban kerékpáros közlekedés). Javasolt célok: 2030-ig minél jobban közelítse a közösségi közlekedés az 50%-t, azon belül közel 100%-os elektromos jármű használat, illetve kerékpáros közlekedés a 10%-t.

A megújulóknak rejlő mitigációs potenciál részletesebb felmérése.

Az újonnan meghatározott 2030-ig szóló célok alapján az intézkedési lista frissítése javasolt mindhárom területen, konkrét meghatározott célértékekkel együtt, szintén a készülő SECAP-pal összhangban.

Az egyes intézkedésekhez kötött kibocsátás-csökkentési értékek összességéből ki kell jönnie a kerületi szinten kitűzött kibocsátás-csökkentési célértéknek, - ha ez nem történik meg, akkor az egész klímastratégia csak játék a számokkal.